

Raport anual 2008

Centrul Independent de Jurnalism

Misiune

*Promovarea și susținerea jurnalismului
profesionist întru afirmarea presei de calitate,
libere și viabile*

CUPRINS

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE	4
INSTRUIRE	6
PUBLICAȚII ȘI CERCETARE. MONITORIZAREA MASS-MEDIA	11
SERVICIUL JURIDIC	22
CLUBUL DE PRESĂ DIN CHIȘINĂU	24
CENTRUL DE RESURSE	27
PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2009	28
AFILIERI INTERNAȚIONALE	29
CONSILIUL DE DIRECTORI AL CIJ	30
CONSILIUL DE EXPERȚI AL CIJ	30
ECHIPA CIJ	31
RAPORT FINANCIAR	32
ANEXĂ. CALENDARUL EVENIMENTELOR CIJ (ianuarie – decembrie 2008)	35

Campanii de promovare a presei libere

Campania „Zilele libertății presei”, 6 - 30 mai 2008

Parteneri:

Asociația Presei Independente (API), Asociația Presei Electronice (APEL), Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP), Uniunea Jurnaliștilor din Moldova (UJM), Centrul „Acces-Info”, Centrul de Investigații Jurnalistice, Centrul Tânărului Jurnalist din Moldova (CTJM), Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova

Finanțare:

Misiunea OSCE în Moldova, Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii, Fundația Soros-Moldova, Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Academia pentru Dezvoltare Educațională, Corporația Provocările Mileniului

Ediția din 2008 a campaniei „Zilele libertății presei” (ZLP) a fost lansată la 6 mai, în cadrul unei conferințe de presă, la care au participat jurnaliști de la diverse instituții de presă și reprezentanții mai multor organizații neguvernamentale de media din Republica Moldova. Organizatorii au familiarizat participanții la conferință cu agenda evenimentelor din perioada acestei campanii și au distribuit calendarul evenimentelor din cadrul ZLP, precum și adevizive promoționale ale campaniei. La conferința de presă, opt organizații de media (CIJ, API, APEL, CLP, UJM, Centrul „Acces-Info”, Centrul de Investigații Jurnalistice și CTJM) au difuzat un memoriu comun privind libertatea presei în Republica Moldova în perioada 3 mai 2007 - 3 mai 2008.

Pentru asigurarea unei libertăți reale a presei, în conformitate cu principiile unei societăți democratice și normele internaționale, orga-

nizațiile de media au recomandat autorităților din RM să reacționeze și să pedepsească vinovații în cazurile de agresiune împotriva jurnaliștilor, de intimidare și hărțuire a presei, de violare a dreptului la exprimare, de îngrijire a accesului la informația de interes public; să asigure aplicarea jurisprudenței și practicii CEDO de către instanțele judecătorești și colaboratorii organelor de drept; să asigure transparența proprietății mass-media și să se evite monopolizarea mass-media de anumite forțe politice și grupuri de interese; să perfecționeze cadrul legal și să asigure funcționarea legilor în vigoare, inclusiv: să depolitizeze Consiliul Coordonator al Audiovizualului și să perfecționeze cadrul legislativ privind acordarea licențelor de emisie și a frecvențelor; să revizuiască legislația privind Instituția publică a audiovizualului pentru asigurarea independenței reale a companiei publice; să modifice Codul Civil astfel încât mărimea compensațiilor să fie proporțională cu prejudiciile aduse, iar în cazul persoanelor publice să se ia în considerare un grad mai mare de expunere față de critică; să nu admită discriminarea mass-media în funcție de forma de proprietate și pe criterii politice, să ia măsuri pentru încurajarea investițiilor locale și internaționale în domeniul mass-media.

Memoriul privind libertatea presei în Republica Moldova poate fi găsit și pe pagina web a CIJ la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=340.

Pe data de 8 mai, între orele 11.00 - 14.00, CIJ și celelalte ONG-uri de media menționate mai sus au organizat „Marșul solidarității jurnaliștilor”. Prin această acțiune ne-am propus să sensibilizăm opinia publică asupra încălcării dreptului la informare, violării libertății

Campania „Zilele libertății presei”, 6 - 30 mai 2008

de expresie, presiunilor economice, politice și sociale exercitate de autorități asupra mass-media. La această acțiune au participat peste o sută de persoane, jurnaliști din Chișinău și din alte localități ale Republicii Moldova, precum și reprezentanți ai ONG-urilor de media. Organizatorii au distribuit participanților la acțiune maiouri pe care era imprimată cari-catura „Microfonul liber”, semnată de Alex Dimitrov, și panglici care conțineau inscripția „Zilele libertății presei 6 - 30 mai 2008”. De asemenea, au fost împărțite pancarte pe care erau imprimate lozinci privind libertatea presei, accesul la informație ș.a. Coloana a pornit de la Casa Presei, a trecut prin fața sediului Guvernului și al Parlamentului, iar în Grădina publică „Ștefan cel Mare și Sfânt” s-a desfășurat un miting. La miting au luat cuvântul: Vitalie Dogaru (coordonatorul academic al Școlii de Studii Avansate în Jurnalism), Val Butnaru (directorul ziarului „Jurnal de Chișinău”), Vasile Botnaru (directorul biroului din R. Moldova al postului de radio “Europa Liberă”), Valeriu Saharneau (președintele UJM), Vasile Spinei (președintele Centrului “Acces-Info”), Tudor Darie (directorul “New Media Group”/Unimedia.md). Vorbitorii și-au exprimat opiniile privind cazurile de îngrădire a accesului la informație, abuzurile împotriva jurnaliștilor, cazurile de cenzură și autocenzură, presiunile economice și politice la care continuă să fie supuse unele instituții de presă, intimidarea forumiștilor ș.a.

În seara zilei de 8 mai s-a desfășurat o ședință a Clubului de presă din Chișinău cu genericul „Libertatea de exprimare și informare în Republica Moldova”, la care au participat jurnaliști, juriști, reprezentanți ai Consiliului de Observatori al Companiei „Teleradio-Moldova” și Serviciului de presă al Guvernului. Participanții au discutat cazurile de îngrădire a libertății de exprimare și informare înregistrate în ultima perioadă de timp și acțiunile care ar putea fi întreprinse pentru asigurarea unei libertăți reale a presei în R. Moldova.

Ediția din anul 2008 a ZLP a mai inclus următoarele evenimente: lansarea raportului de evaluare a accesului la informațiile oficiale, conferința de presă cu genericul „Rezultatele monitorizării implementării Codului Audiovizualului al Republicii Moldova”, atelierul de lucru „Dezvoltarea presei ca afacere: lacune legislative și soluții”, ședințe ale Clubului Jurnaliștilor de Investigație, lansarea proiectului „Jurnaliștii împotriva corupției”, seria de debateri publice „Libertatea presei în Republica Moldova”, organizate la Bălți, Cahul și Orhei, publicarea în ziare și pe site-uri web a ciclului de articole „Presa sub presă: 2007-2008”, lansarea raportului „Starea libertății presei în Republica Moldova”, o conferință în problemele deontologiei profesionale a jurnaliștilor, congresul UJM, cursul intensiv „Tinerii jurnaliști împotriva corupției” ș.a. Agenda completă a ZLP-2008 poate fi găsită la: http://ijc.md/Publicatii/agenda_zlp_2008_ro.pdf.

Instruire

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

Parteneri:

Școala de Jurnalism a Universității Missouri, Centrul de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris

Finanțare:

Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul Organizației olandeze PRESS NOW

Școala de Studii Avansate în Jurnalism (ȘSAJ) a lansat pe 5 iulie 2008 a doua promoție. Tinerii jurnaliști au primit certificate de studii la Rezina, după ce au făcut vizite de documentare la publicația „Cuvântul” și postul de televiziune „Elita”. La eveniment au participat instructorii școlii și jurnaliști din regiunea de nord a Republicii Moldova.

Din promoția a doua a Școlii de Studii Avansate în Jurnalism fac parte 16 absolvenți. Aceștia au studiat timp de zece luni bazele scrierii materialelor pentru presă, radio și TV, legislația mass-media, fotojurnalismul și jurnalismul on-line. Studenții au avut și cursuri de specializare, precum „Reportajul de business și economie”, „Jurnalismul de investigație” și „Managementul presei”. De asemenea, școlarizarea a inclus patru săptămâni de stagiu la principalele instituții de presă din Republica Moldova: BBC, „Jurnal de Chișinău”, „TV7”, „Europa Liberă”, „Infotag”, „Ziarul de Gardă”.

Cursurile ȘSAJ s-au încheiat cu scrierea unor lucrări finale. Acestea au fost prezentate în public și evaluate de către o comisie formată din jurnaliști și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale de profil: Valentina Ursu, jurnalist la Radio „Europa Liberă”, Petru Macovei, director executiv al Asociației Presei Independente, Angela Gonța, reporter la „PRO TV Chișinău”, Nadine Gogu, redactor-cercetător la CIJ, Vitalie Dogaru, coordonator academic al ȘSAJ.

Certificatele de absolvire a ȘSAJ au fost semnate de CIJ, Școala de Jurnalism din Missouri și organizația olandeză PRESS NOW. Un student a primit certificat de absolvire cu merite deosebite, opt – cu merite, iar șapte persoane au primit certificate care confirmă absolvirea Școlii.

La sfârșitul anului 2008, 15 absolvenți ai ȘSAJ lucrau deja în mass-media din Republica Moldova („Pro TV”, „Ziarul de Gardă”, „Elita TV”, „Deca-Press”, „Teleradio - Gagauzia” etc.)

În primăvara anului 2008 a fost anunțată admiterea pentru anul de studii 2008-2009. Campania din presă a fost susținută și de o „Caravană a admiterii” care a cuprins mai multe prezentări ale Școlii în centrele universitare din Cahul, Comrat și Bălți și la care au participat absolvenți de facultăți, reprezentanți ai societății civile și ai administrațiilor locale. În cadrul „Caravanei admiterii” au fost prezentate condițiile de înmatriculare, cursurile predate la școală, instructorii, condițiile de studii și oportunitățile care se deschid după absolvire.

Circa 40 de candidați au depus dosare pentru admiterea la ȘSAJ. Aceștia au fost selectați de către o comisie de evaluare compusă din Alina Radu, director „Ziarul de Gardă”, Vasile Botnaru, director Radio „Europa Liberă”, Liliانا Vițu, ofițer de presă la Fundația „Eurasia”, Corina Cepoi, director interimar CIJ, Vitalie Dogaru, coordonator academic ȘSAJ.

După examinarea dosarelor, a testelor de admitere și a interviurilor, comisia a selectat pentru admitere 17 persoane, cinci dintre care la studii contra plată, 10 cu bursă, iar două fără taxă de studii. Dintre studenții promoției a treia, doar cinci au absolvit o facultate de jurnalism, ceilalți au studii în sociologie, filologie, teologie, finanțe, matematică, transporturi și design.

Școala de Studii Avansate în Jurnalism

Studiile la ȘSAJ au început la 1 septembrie 2008. Orarul cursurilor a fost structurat pe doua mari componente. În primul semestru, studenții au studiat bazele jurnalismului, iar în cel de-al doilea urmau să se specializeze pe domeniile politic, economic, social, management și altele.

Cursurile au demarat cu noțiuni de bază despre jurnalism și scrierea știrilor (instructor – Liliana Vițu, fost corespondent BBC la Chișinău, și Igor Volnițchi, jurnalist la Agenția de știri INFOTAG). După care au urmat ore practice legate de scrierea reportajelor (instructor – Alina Radu, director „Ziarul de Gardă”) și interviurilor (instructor – Vitalie Dogaru, coordonator academic ȘSAJ). De asemenea, în prima perioadă studenții au învățat „Fotojurnalismul” (instructor – Nicolae Pojoga, lector universitar), „Etica” (Ioana Avădani, director la Centrul pentru Jurnalism Independent, București) și „Legislația mass-media” (instructor – Olivia Pîrțac, avocat), „Jurnalismul Radio” (instructori – Vasile Botnaru, Radio „Europa Liberă”, Petru Clej și Maia Metaxa, Radio BBC). Cursurile au fost practice și studenții au avut posibilitatea să realizeze mai multe materiale și programe în regim de redacție.

În primul semestru din anul de studii 2008-2009, studenții au produs două ziare școlare: „Călătorul” – o publicație destinată celor porniți la drum și care se află în trecere prin gările din Chișinău – și „Culturobuz” – o publicație destinată „consumatorului de cultură”. În cadrul acestor activități tinerii jurnaliști au aplicat în practică cunoștințele acumulate pe parcursul primelor trei luni de studii la ȘSAJ.

Echipele redacționale au fost asistate în procesul de creație de către instructorii Școlii de Studii Avansate în Jurnalism Vitalie Dogaru, Sorina Ștefărlă, Angela Ivanesi și Eugen Luchianuc.

Anul 2008 a fost pentru Școala de Studii Avansate în Jurnalism un an al cimentării experienței obținute în primul an de activitate a școlii, dar și o perioadă pentru testarea unor noi modalități de predare a jurnalismului în Republica Moldova. Pe durata acesteia, administrația școlii, asistată de mai mulți experți de peste hotare, în special din Olanda, a întreprins mai multe măsuri de îmbunătățire a Curriculumului. Astfel că acum, ȘSAJ deține un Curriculum bine structurat și înche-gat, care oferă studenților studii de calitate și oportunități de afirmare în mass-media.

Tot pe parcursul anului 2008, Școala de Studii Avansate în Jurnalism a instruit mai mulți jurnaliști care s-au inclus în procesul de predare a unor cursuri care anterior erau ținute de instructori din afara țării. Acum ȘSAJ deține o bază de date cu profesioniști care pot preda jurnalismul și contribui, totodată, la pregătirea altor instructori.

Studenții celei de-a doua promoții a ȘSAJ, alături de cei din prima care au absolvit școala în 2007, s-au făcut deja remarcăți pe piața mediatică din Republica Moldova. Unele evoluții au fost apreciate de mai multe instituții de presă și chiar de Clubul de presă din Chișinău.

Mai multe detalii despre școală puteți găsi pe pagina electronică :

www.scoaladejurnalism.md

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

Partener:

BBC World Service Trust

Finanțare:

Fondul Global pentru prevenirea conflictelor al Guvernului Marii Britanii

Acest proiect își propune să consolideze relațiile de colaborare profesională dintre jurnaliștii de pe ambele maluri ale Nistrului, să scoată în evidență practicile jurnalistice performante care ar contribui la reflectarea echilibrată, profundă și interesantă a fenomenelor complexe.

În 2008, în cadrul acestui proiect s-au desfășurat următoarele activități:

- Programe de instruire de scurtă durată și în sistemul iLearn (on-line)
- Consultanță pentru jurnaliști
- Realizarea materialelor comune de către echipe de jurnaliști din cele trei regiuni convenționale ale Republicii Moldova
- Editarea publicației electronice www.dialog.md
- Ședințele Clubului de presă din Chișinău

Programe de instruire pentru jurnaliști

În cadrul acestui proiect, au fost organizate mai multe programe de instruire tradiționale, de scurtă durată, precum și programe de instruire on-line, în sistemul iLearn, elaborat de BBC World Service Trust.

Între 17 și 22 martie 2008, a fost organizat programul de instruire cu genericul „Rolul jurnalistului în situațiile de conflict”. În această perioadă s-au desfășurat două ateliere cu o durată de trei zile fiecare, la care au participat circa 30 de jurnaliști din mass-media scrise și audiovizuale din toate regiunile R. Moldova, inclusiv regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri, studenți și cadre didactice de la facultățile de jurnalism ale Universității de Stat din Moldova și Universității Libere Internaționale din

Moldova. Programul de instruire a fost ținut de către Oliver Wates (Marea Britanie), consultant și instructor media independent, reporter cu o experiență de peste 20 de ani în cadrul agenției de știri „Reuters”. Unul dintre obiectivele de bază ale acestui program de instruire a constat în a reaminti participanților despre necesitatea reflectării imparțiale, obiective și corecte a subiectelor ce țin de diverse conflicte politice, civile și armate. În cadrul celor două ateliere de jurnalism, participanților li s-a propus să facă o serie de exerciții care au constat în scrierea unor materiale jurnalistice, care ulterior au fost analizate de instructor și participanți.

În perioada 15 – 25 mai, circa 40 de jurnaliști din diferite localități ale Republicii Moldova au participat la programul de instruire „Reflectarea tematicii social-economice în mass-media”, care s-a desfășurat la Chișinău. Acest program a fost ținut de către Naomi Goldsmith, instructor al BBC World Service Trust, producător și reporter TV și radio cu experiență în domeniul reflectării tematicii social-economice (a lucrat pentru posturile BBC, News 24 și Deutsche Welle). În cadrul acestui program de instruire s-au discutat mai multe subiecte, printre care: planificarea și structurarea materialelor sociale sau economice; dinamizarea acestora prin utilizarea exemplelor umane, graficelor și fotografiilor; abilități de intervievare; utilizarea tehnicilor proprii jurnalismului de investigație ș.a. Participanții la training au analizat și un șir de reportaje TV, realizate de jurnaliștii de la BBC.

Între 10 și 14 septembrie, la Chișinău a fost organizat programul de instruire „Producerea filmelor documentare cu tematică socială”, care a fost ținut de către Roman Liberov, autor de scenarii, regizor și producător de filme documentare, programe și seriale TV, produse pentru diverse posturi de televiziune din Federația Rusă, și Artur Corghencea, producător la postul de televiziune “PRO TV - Chișinău”

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

și instructor al Școlii de Studii Avansate în Jurnalism din Chișinău. La acest program au participat 19 jurnaliști din Chișinău, Comrat, Tiraspol, Bălți și Drochia. Participanții au vizionat și analizat mai multe programe realizate de posturile TV la care lucrează, precum și filme documentare produse de către colegii lor din Rusia și Marea Britanie; s-au referit la diverse aspecte ce țin de structura și specificul unui film documentar; au propus teme viitoarelor filme documentare, pe care urmează să le realizeze în cadrul acestui proiect.

Cea de-a doua etapă a programului de instruire „Producerea filmelor documentare cu tematica socială”, la care au participat 13 reprezentanți ai unor posturi TV din Chișinău, Bălți, Comrat și Tiraspol, s-a desfășurat în perioada 31 octombrie - 2 noiembrie 2008, la Chișinău. La acest seminar au participat doar jurnaliștii care, după prima etapă a programului de instruire menționat mai sus, au propus teme pentru filmele documentare pe care urmează să le realizeze în cadrul acestui proiect. Împreună cu instructorul Roman Liberov, participanții au analizat proiectele lor, au întocmit scenarii, au vizionat și comentat mai multe filme documentare realizate de colegii lor din Marea Britanie și Federația Rusă.

Cea de-a treia parte, finală, a acestui program de instruire pentru jurnaliștii TV se va desfășura în luna ianuarie 2009, când fiecare echipă de creație, constituită în cadrul acestui proiect, va prezenta filmul documentar realizat.

Pentru jurnaliștii radio, CIJ și BBC World Service Trust au organizat programul de instruire „Producerea emisiunilor radio cu tematică socială”. Prima etapă a acestui program s-a desfășurat în perioada 26 - 30 noiembrie 2008, în mun. Chișinău, și a fost moderată de către Alexandr Verzilov, instructor BBC, director al Departamentului Programe al Companiei «Don - TR» din or. Rostov-pe-Don,

lector al Centrului de instruire a jurnaliștilor de televiziune și radio, fondat de BBC în or. Ekaterinburg (Federația Rusă). La instruire au participat 17 jurnaliști radio din Chișinău, Tiraspol și Comrat. Participanții au discutat următoarele subiecte: formatele de emisie, structura diferitelor tipuri de programe radio, avantajele și dezavantajele emisiunilor înregistrate și ale emisieii în direct, criteriile de evaluare a emisiunii radio, înregistrarea și montarea corectă a sunetului. De asemenea, jurnaliștii au audiat și analizat „cărților de vizită audio” ale fiecărui participant la seminar și emisiunile radio pregătite în timpul acestuia.

După acest program de instruire pentru jurnaliștii radio, participanții au format echipe din care fac parte jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului, în vederea producerii unor emisiuni comune despre impactul conflictului transnistrean asupra vieții cotidiene a populației Republicii Moldova. Partea a doua, finală, a acestui program de instruire, în timpul căreia fiecare echipă își va prezenta emisiunea realizată, se va desfășura în februarie 2009.

Programe de instruire on-line

În 2008, CIJ a desfășurat un program de instruire în sistemul on-line (iLearn). Primul curs de acest fel a fost „Etica în jurnalism”, care a fost elaborat de experții de la BBC World Service Trust. Cursul on-line „Etica în jurnalism” a fost disponibil în limbile română și rusă și a fost încheiat cu succes de circa 30 de jurnaliști din diferite localități ale Republicii Moldova. Instructorul local al acestui program a fost Vasile Botnaru, directorul biroului din Chișinău al postului de radio „Europa Liberă”. De menționat că, în februarie 2008, înainte de a lansa primul curs on-line, mentorii locali ai acestui program - Vasile Botnaru, precum și directorul „Ziarului de gardă”, Alina Radu, și redactorul-șef al publicației electronice „Business Expert”, Vlad Bercu - au fost instruiți de către Nick Raistrick,

Proiectul „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”

producător iLearn BBC World Service Trust. Experții de la BBC World Service Trust vor mai elabora două cursuri on-line: „Jurnalismul în zonele de conflict” și „Reflectarea tematicii social-economice în mass-media”.

Program de consultanță pentru jurnaliști

În perioada 16 – 20 iunie 2008, s-a desfășurat prima etapă a programului de consultanță pentru managerii, redactorii și reporterii câtorva mass-media audiovizuale din regiunea transnistreană și din UTA Gagauz-Yeri. Simon FitzGerald, jurnalist cu experiență și consultant BBC World Service Trust, a vizitat posturile de radio „Jelannoe” (Râbnița) și „Novaia Volna” (Bender/Tighina), precum și Compania publică regională „Teleradio-Găgăuzia” (Comrat). Consultațiile au fost organizate cu scopul de a contribui la îmbunătățirea calității buletinelor de știri ale instituțiilor de presă locale prin preluarea experienței jurnaliștilor de la BBC. Cea de-a doua etapă a acestui program de consultanță pentru angajații redacțiilor de știri ale posturilor radio și TV, menționate mai sus, este programată să se desfășoare în februarie 2009.

Realizarea materialelor comune de către echipe de jurnaliști din cele trei regiuni convenționale ale R. Moldova

Această componentă a fost lansată în aprilie 2008 și a prevăzut crearea unor echipe mixte de jurnaliști (din care au făcut parte jurnaliști din cele trei regiuni convenționale ale R. Moldova: regiunea transnistreană, UTA Gagauz-Yeri și celelalte regiuni ale R. Moldova) și publicarea/difuzarea unor materiale realizate în comun. Jurnaliștilor li s-a propus să examineze impactul conflictelor nesoluționate asupra vieții cotidiene a locuitorilor de pe ambele maluri ale Nistrului. În cadrul proiectului, în perioada aprilie – decembrie 2008 au fost formate 15 echipe de jurnaliști, care au publicat peste 50 de materiale (articole și emisiuni radio) în mass-media din Chișinău, Bender/Tighina, Tiraspol, Râbnița, Comrat, Rezina, Ceadâr-Lunga, Bălți.

Publicația electronică www.dialog.md

În cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean”, a continuat lucrul asupra publicației electronice www.dialog.md, care a fost lansată în martie 2007. În 2008 au apărut circa 50 de ediții ale acestei publicații, care au inclus articole cu referire la tematica transnistreană în special, scrise de jurnaliști de pe ambele maluri ale Nistrului, inclusiv din UTA Gagauz-Yeri. Publicația are drept obiectiv promovarea unui dialog constructiv între diferite grupuri identitare din Republica Moldova.

Publicații și cercetare. Monitorizarea mass - media

Proiectul “Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării Biroului de Audit al Tirajelor în Moldova”

Finanțare:

Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare din partea Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) și ale Ministerului de Externe al Olandei.

Perioada de implementare a proiectului: august 2008 – iunie 2009.

Scopul general al proiectului este de a spori transparența pieței presei scrise din R. Moldova și de a stabili principii clare privind colectarea și certificarea informației cu privire la tiraje, prin crearea unui Birou de Audit al Tirajelor în Republica Moldova (BATM).

BATM va fi o organizație non-profit, al cărei obiectiv este oferirea - pentru industria de publicitate, înainte de toate - de informații corecte asupra tirajelor, dar și a altor tipuri de studii, precum cele de audiență sau de trafic de Internet. Această structură va avea ca membri actori majori de pe scena industriei de publicitate: editori de presă/proprietari ai instituțiilor media, agenții de publicitate și clienți de publicitate, agenții de distribuție. Constituirea BATM este preconizată pentru luna mai 2009.

Principalele etape ale proiectului sunt:

- campanie media pentru promovarea conceptului de BAT, necesitatea și premisele creării acestuia în Moldova
- patru seminare de instruire pentru potențialii fondatori ai BATM, pregătite și ținute de un expert străin, și constituirea Grupului de inițiativă pentru crearea BATM
- o vizită de consultanță a expertului străin la Chișinău cu scopul de a asista Grupul de inițiativă în elaborarea business-planului și documentelor constitutive necesare pentru înregistrarea BATM la autoritățile competente
- o vizită de lucru peste hotare pentru a familiariza membrii Grupului de inițiativă cu activitatea și modul de gestionare a unui birou de audit al tirajelor
- conferința de finalizare a proiectului

Campania media pentru promovarea conceptului, necesității și premisele de creare a BATM

Scopul campaniei media este de informa principalii actori de pe scena publicitară din Moldova despre esența unui BAT, raționamentele și premisele creării acestei instituții în Moldova, precum și despre rolul BAT în dezvoltarea unei piețe mass-media transparente și viabile. Astfel, în perioada octombrie – decembrie 2008, au apărut 13 materiale, nouă în limba română și patru în limba rusă, în publicațiile Timpul, Jurnal de Chișinău, Ziarul de Gardă, SP, Komsomolskaia Pravda v Moldove, Eco Magazin Economic, revista analitică Mass-Media în Moldova, revista Business Class, pe paginile web www.azi.md, www.press.try.md, www.unimedia.md, precum și în mai multe ziare regionale și locale, membri ai Asociației Presei Independente.

Programe de instruire pentru potențialii fondatori ai BATM

În perioada 26-28 noiembrie, peste 40 de reprezentanți ai instituțiilor media naționale și locale, agențiilor de publicitate, agențiilor de distribuție și clienți de publicitate au participat la o serie de seminare, care s-au axat în principal pe conceptul, modalitatea de funcționare și premisele creării BATM. În cadrul programelor de instruire, ținute de către Liviu Burlacu, Secretar General Matesz – Biroul Maghiar de Audit al Tirajelor, și membru al consiliului de administrare al IFABC – Federația Internațională a Birourilor de Audit al Tirajelor, au fost analizate avantajele și riscurile creării BATM, inclusiv beneficiile financiare pentru membrii acestuia. În ultima zi de seminar, 16 instituții de presă, agenții de publicitate și clienți de publicitate s-au reunit într-un Grup de inițiativă pentru crearea BATM. Grupul de inițiativă este unul informal și nu obligă membrii acestuia la nici un fel de responsabilitate financiară. Totodată orice organizație sau firmă este invitată să se alăture acestui Grup de inițiativă, respectiv, să participe la elaborarea planului de acțiuni și a business-planului, la pregătirea documentelor constitutive și a celor financiare, la stabilirea principiilor și regulilor de activitate a viitorului BATM.

Proiectul „Noi perspective pentru femei” / ”Inițiativa Antitrafic în Moldova”, componenta „Sensibilizarea opiniei publice”

Finanțare:

Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), prin intermediul Organizației „Winrock International”

Scopul proiectului este de a contribui la o mai bună informare a publicului în ceea ce privește fenomenul traficului de ființe umane și prevenirea acestuia. În perioada ianuarie – septembrie 2008 (proiectul s-a încheiat la sfârșitul lunii septembrie), au fost derulate următoarele activități:

- Realizarea unor emisiuni radio și TV speciale (cu titlul “Destine și destinații”) pe tema prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și difuzarea acestora de către posturile radio și TV locale
- Scrierea unor articole-sindicat la tema respectivă și publicarea lor în suplimentul „Fermierul”, editat de Asociația Presei Independente (API)
- Monitorizarea mass-media, elaborarea unor rapoarte trimestriale și a unui raport final

Emisiunile TV și radio “Destine și destinații”

Pe parcursul anului 2008, au fost produse șapte emisiuni TV și 18 emisiuni radio din ciclul “Destine și destinații”. Misiunea acestor programe este de a contribui la o mai bună informare a publicului privind fenomenul traficului de ființe umane și prevenirea acestuia; de a informa grupul-țintă (femeile cu vârste cuprinse între 16 și 25 de ani, din localitățile rurale, care constituie segmentul social cel mai expus pericolului traficului) despre existența unor alternative plecării ilegale la muncă peste hotare. Scopul proiectului rezidă în elaborarea unor programe moderne și dinamice, atractive și accesibile pentru publicul-țintă.

În 2008, emisiunile “Destine și destinații” au fost difuzate de cinci posturi radio: Radio “Sănătatea” (Edineț), „Radio Orhei”, Radio „Media” (Cimișlia), Radio „Albena” (Taraclia), „Radio Prim” (Glodeni), precum și de opt posturi de televiziune: TV „Moldova 1”, „DTV” (Chișinău), „Euro TV” (Chișinău), „Sor-TV” (Soroca), TV „Elita” (Rezina), „STV-41” (Taraclia), „Bas-TV” (Basarabasca) și „TV Prim” (Glodeni). Emisiunile radio s-au difuzat de două ori pe lună, iar emisiunile TV – o dată pe lună. Du-

rata emisiunilor TV este de circa 20-25 de minute, iar a emisiunilor radio – de zece minute.

Articolele-sindicat

În 2008, în suplimentul “Fermierul” au fost publicate nouă articole-sindicat. Scopul acestor materiale este de a contribui la o mai bună reflectare în presa scrisă a măsurilor eficiente de prevenire a traficului de ființe umane și a migrației ilegale, în conformitate cu strategia Proiectului „Noi perspective pentru femei”, precum și stabilirea unor legături durabile cu Centrele regionale de susținere și cu beneficiarele acestora. Fiecare articol-sindicat a avut-o ca protagonistă pe una din beneficiarele programelor desfășurate de Centrele regionale de susținere a Proiectului „Noi perspective pentru femei” din Bălți, Soroca, Cahul și Comrat.

Această componentă a proiectului s-a desfășurat în parteneriat cu API. În 2008, suplimentul “Fermierul” a fost inclus în următoarele 11 ziare de limbă română – membre ale API: “Business Info” (Cimișlia), “Cuvântul” (Rezina), “Cuvântul liber” (Leova), “Ecolul nostru” (Sângerei), “Est-Curier” (Criuleni), “Gazeta de Vest” (Nisporeni), “Glasul Națiunii” (Chișinău), “Glia drochiană” (Drochia), “Observatorul de Nord” (Soroca), “Ora locală” (Ialoveni), “Unghiul” (Ungheni).

Monitorizarea mass-media

Pe parcursul anului 2008, CIJ a continuat să monitorizeze și să analizeze articolele care reflectă subiecte despre traficul de persoane – intern și extern – în scop de prostituare, muncă forțată, cerșetorie și infracțiuni minore, precum și în scop de prelevare și transplant de organe. De asemenea, au fost studiate materialele privind activitățile/proiectele ce urmăresc prevenirea acestui fenomen și oferirea unor noi oportunități pentru segmentele vulnerabile ale populației. A fost studiat conținutul articolelor și metodele jurnalistice de prezentare a subiectelor.

Monitorizarea are următoarele obiective specifice:

- Trecerea sistematică în revistă a modalităților existente de reflectare a subiectelor abordate.
- Determinarea gradului de profunzime și com-

Proiectul „Noi perspective pentru femei” / ”Inițiativa Antitrafic în Moldova”, componenta „Sensibilizarea opiniei publice”

prehensiune a materialelor ce reflectă fenomenul traficului.

- Elaborarea recomandărilor cu privire la practicile jurnalistice performante, care ar contribui la creșterea nivelului de conștientizare de către public a fenomenului traficului de persoane și prevenirea acestuia.

Pentru analiză au fost selectate șapte din cele mai populare ziare naționale (în baza unor indici cum ar fi „acoperirea teritorială” și „cota pe piață”): „Săptămâna”, „Timpul de dimineață”, „Moldova Suverană”, „Jurnal de Chișinău”, „Novoie vremea”, „Nezavisimaia Moldova” și „Moldavskie vedomosti”. Suplimentar, în decembrie 2006, a început monitorizare a patru ziare săptămânale regionale: „Cahul Express” (Cahul), „Vesti Gagauzii” (Comrat), „Observatorul de Nord (Soroca) și „SP” (Bălți).

În 2008, au fost concepute și editate (în limbile română, rusă și engleză) două buletine trimestriale de monitorizare a presei (buletinele cu nr. 13 - 14). Toate buletinele de monitorizare a mass-media pot fi găsite pe pagina web a CIJ, la următoarea adresă: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=46.

De asemenea, a fost elaborat raportul final privind reflectarea în mass-media a fenomenului traficului de ființe umane. Raportul final de monitorizare „Reflectarea în mass-media a fenomenului traficului de ființe umane și a prevenirii acestuia. Evoluții și provocări. 2005 - 2008” reprezintă un sumar al rezultatelor monitorizării presei timp de 41 de luni (ianuarie 2005 - mai 2008). El se bazează pe analiza a peste 480 de articole publicate de șapte ziare naționale și patru ziare regionale. Au fost studiate

toate articolele ce tratează subiecte privind traficul de ființe umane intern și extern, în scop de prostituție, muncă forțată, cerșetorie, infracțiuni minore și transplant de organe, precum și activitățile/proiectele ce urmăresc combaterea acestor fenomene și oferirea unor noi oportunități pentru segmentele vulnerabile ale populației.

Publicația este structurată în șase capitole. În introducere se analizează modul în care mass-media moldovenești răspund provocărilor subiectului atât de sensibil cum este traficul de ființe umane. Capitolul 2 analizează numărul, tipul și dimensiunile articolelor la tema traficului de ființe umane, precum și modul în care sunt utilizate imaginile aferente și sunt respectate principiile etice din jurnalism. Capitolul 3 examinează în profunzime rolul imaginilor în reflectarea traficului de persoane și oferă recomandări pentru utilizarea responsabilă a acestora. Capitolul 4 oferă punctul de vedere al jurnaliștilor asupra concluziilor acestui raport și o evaluare a reflectării tematicii în presa din Moldova. Capitolul 5 prezintă rezultatele unui focus-grup al cititoarelor care au discutat despre modul de reflectare a traficului de persoane în presa din Moldova. În cele din urmă, concluziile raportului includ nu doar recomandări pentru redactori și jurnaliști, dar și pentru organizațiile anti-trafic, din moment ce acestea au menirea de a facilita reflectarea corectă și responsabilă a subiectelor la tema traficului de ființe umane.

Raportul, elaborat în limbile română, rusă și engleză, poate fi accesat în versiune electronică pe pagina web a CIJ la: http://ijc.md/Publicatii/resurse/raport_cij.pdf.

Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”, etapa II

Finanțare:

Misiunea OSCE în R. Moldova și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia

Partener:

Asociația Presei Independente

Perioada de implementare: iulie - decembrie 2008

Proiectul a avut scopul de a acorda asistența necesară jurnaliștilor, profesorilor de jurnalism din UTA Gagauz-Yeri (UTAG), precum și reprezentanților puterii executive și legislative locale implicați în procesul de deetățizare a mass-media și de creare a unor instituții de presă independente și profitabile, proces care a demarat în această regiune la începutul anului 2007. Proiectul s-a axat și pe asigurarea instrumentarului necesar în procesul de reorganizare a mass-media, pe conștientizarea beneficiilor implementării reformelor într-o manieră cât mai eficientă. Organizațiile nonguvernamentale care au implementat acest proiect și-au propus să contribuie și la profesionalizarea mass-media scrise și audiovizuale din regiune.

În cadrul acestui proiect s-au desfășurat următoarele activități:

- Realizarea unui sondaj de audiență a mass-media în UTAG;
- Desfășurarea unor programe de instruire și consultanță pentru presa scrisă și audiovizuală;
- Desfășurarea unui program de stagii pentru jurnaliștii din UTAG
- Asistență în vederea creării unei organizații neguvernamentale de media în UTAG

Sondajul de audiență a mass-media în UTA Gagauz-Yeri

Sondajul de audiență a posturilor TV, radio și a presei scrise în UTAG a fost realizat în perioada septembrie - octombrie 2008 de către Institutul de Marketing și Sondaje IMAS-INC, la comanda CIJ.

Universul cercetării a fost format din persoane de 15 ani și peste, rezidente în locuințe neinstituțio-

nalizate din localitățile urbane și rurale ale UTAG. Culegerea datelor s-a efectuat pe parcursul a cinci săptămâni, în fiecare zi din săptămână pentru tot acest interval de timp. Eșantionul a cuprins 18 localități (municipiul Comrat, două localități urbane – Vulcănești și Ceadâr-Lunga, precum și toate localitățile rurale cu peste 5.000 de locuitori și 11 localități rurale care au sub 5.000 de locuitori). Eșantionarea s-a făcut pe cote de vârstă și sex conform datelor obținute de la Departamentul de Statistică.

Măsurarea audienței s-a realizat pe baza metodei rememorării audienței din ziua precedentă (Day After Recall), la care apelează cele mai multe din sistemele de măsurare existente pe plan internațional. În vederea înregistrării cât mai corecte, respondenții au fost asistați prin reconstituirea principalelor activități desfășurate de ei în cursul acestei zile, în raport cu care au fost înregistrate intervalele de ascultare, vizionare sau publicațiile (citite, răsfoite).

Studiul integral (în limbile română și rusă) poate fi găsit pe pagina web a CIJ, rubrica Cercetare și publicații, la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=69.

Programe de instruire și consultanță pentru presa scrisă și audiovizuală

În perioada 6 octombrie – 13 decembrie 2008, CIJ a desfășurat un amplu program de instruire și consultanță pentru mass-media din unitatea teritorial-administrativă Gagauz-Yeri.

Programul de instruire și consultanță a fost ținut de către experții Nicolae Sanduleac (directorul publicației „Unghiul” din Ungheni), Veaceslav Perunov (directorul săptămânalului „SP” din Bălți), Rodica Deleu (directorul comercial al ziarului „Gazeta” din Bălți) și Iulia Vinokur (directorul postului regional de televiziune „TV-4” din or. Ternopol, Ucraina, instructor de jurnalism).

Printre beneficiarii acestui program au fost angajații ziarelor “Panorama” din Vulcănești, “Vesti Ga-

Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”, etapa II

gauzii” și “Edinaia Gagauzia” din Comrat, “Express Aiin Aciic” și „Znamia” din Ceadâr-Lunga, precum și ai posturilor TV “Teleradio - Gagauzia”, „Eni Ai”, „Ildız TV” și „ATV” din Comrat.

Experții au răspuns la diverse întrebări ce țin de managementul unei instituții de presă, atragerea personalului calificat, vânzările eficiente de publicitate, acumularea resurselor financiare, specificul contabilității pentru mass-media, conținutul și designul unei publicații periodice și a unei pagini web, difuzarea presei periodice, sporirea tirajelor, sporirea calității emisiunilor radio și TV de interes comunitar, avantajele și dezavantajele unei instituții audiovizuale regionale, grila de emisie și genurile jurnalistice, promovarea mass-media locale, planificarea activităților zilnice, problema finanțării și sponsorizărilor în mass-media etc.

Program de stagii pentru jurnaliștii din UTAG

Zece jurnaliști, angajați ai Companiei publice regionale „Teleradio - Găgăuzia”, postului TV „Eni Ai” din mun. Comrat, precum și ai publicațiilor „Edinaia Gagauzia” din Comrat, „Znamia” și „Express Aiin Aciic” din or. Ceadâr-Lunga, UTA Gagauz-Yeri, au participat la un program de stagii organizat de CIJ în perioada 22 septembrie - 5 decembrie 2008.

Timp de o săptămână, fiecare din cei 10 jurnaliști (printre care au fost manageri de presă, reporteri, prezentatori, cameramani sau editori de imagine) din UTAG s-a aflat în cadrul uneia dintre următoarele instituții de presă: ziarele „SP” din Bălți și „Cahul Expres” din Cahul, posturile de televiziune „TV7” și „PRO TV” din Chișinău.

Aceste stagii au fost organizate cu scopul de a oferi jurnaliștilor din UTA Gagauz-Yeri posibilitatea de a prelua din experiența colegilor din alte localități ale R. Moldova, de a afla detalii despre specificul activității acestora și de a contribui la consolidarea

relațiilor de colaborare dintre instituțiile de presă și jurnaliștii din diferite regiuni ale republicii.

Asistență în vederea creării unei organizații neguvernamentale de media în UTAG

Această componentă a proiectului a fost implementată în parteneriat cu Asociația Presei Independente (API). API a inițiat un studiu al opiniei jurnaliștilor din UTAG privind posibilitatea creării unei organizații noi a jurnaliștilor din această regiune. În acest context a fost elaborat un chestionar, care a fost completat de 32 de jurnaliști din regiunea respectivă. La întrebarea dacă consideră necesară crearea unei noi organizații a jurnaliștilor din UTAG majoritatea jurnaliștilor chestionați au răspuns „da”. Cei care pledează pentru crearea unei noi organizații obștești a jurnaliștilor din UTAG consideră că în primul rând prea des se încalcă drepturile jurnaliștilor în regiune, iar o organizație a reprezentanților mass-media le-ar apăra drepturile. De asemenea, ei consideră că instituirea unei noi organizații este necesară pentru a asigura libertatea de expresie, pentru a lupta împotriva acțiunilor de îngădare a difuzării informației și pentru a consolida breasla jurnaliștilor din autonomie. Nu în ultimul rând, însă, respondenții „pro” noii organizații a jurnaliștilor găgăuzi sunt de părerea că aceasta ar contribui la creșterea profesionalismului jurnalismului și calității produsului media din UTAG. Conform sugestiilor jurnaliștilor din UTAG, o organizație de media cu experiență, cum ar fi CIJ sau API, ar trebui să se ofere să organizeze procedura de creare a noii organizații.

Cu asistența API, a fost format un grup de inițiativă care a avut drept scop pregătirea setului de acte necesare înregistrării unui ONG de media în UTAG. Pentru a facilita acest proces, a fost angajat un jurist care a acordat asistența legală necesară. Procesul de înregistrare a unei noi organizații neguvernamentale de media va continua în a. 2009.

Proiectul “Reflectarea fenomenului corupției în mass-media”

Proiectul s-a desfășurat în cadrul Programului Consolidarea Capacității de Monitorizare a Societății Civile din Moldova (CCMSCM), finanțat de Guvernul SUA prin intermediul Corporației Provocările Mileniului și administrat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). CCMSCM a fost implementat de Academia pentru Dezvoltare Educațională (AED), cu suportul tehnic din partea Consiliului pentru Cercetări și Schimburi Internaționale (IREX).

Perioada de implementare: octombrie 2007 – decembrie 2008

Proiectul a avut drept scop sporirea rolului mass-media în promovarea unei guvernări democratice, a transparenței economice și a responsabilității guvernului în combaterea corupției. Acesta a inclus monitorizarea zilnică a presei și informarea publicului cu privire la modul în care mass-media reflectă subiectele privind corupția și combaterea acestui fenomen.

Activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect în ianuarie-decembrie 2008 au inclus:

- monitorizarea mass-media
- elaborarea și difuzarea rapoartelor de monitorizare.

Prin acest program extensiv de monitorizare, organizatorii proiectului și-au propus să analizeze modul în care mass-media reflectă fenomenul corupției și să încurajeze reprezentanții mass-media să respecte standardele unui jurnalism de calitate.

Criteriile de selectare a mass-media monitorizate:

- Forma de proprietate – publice și private
- Aria de acoperire – naționale și locale
- Limba – română și rusă
- Impactul – tirajul și auditoriul.

Din octombrie 2007 până în martie 2008 au fost monitorizate 15 instituții mass-media: opt ziare, patru posturi de televiziune și trei posturi de radio. Au fost monitorizate ziarurile „Timpul de dimineață”, „Moldova Suverană”, „Nezavisimăia Moldova”, „Jurnal de Chișinău”, „Novoie vremea”, „Ziarul de gardă”, „Vesti Gagauzii” (Comrat) și „SP” (Bălți); posturile TV Moldova 1, NIT, Euro TV și Pro TV; posturile de radio Antena C, Radio Moldova și Vocea Basarabiei.

În aprilie 2008, lista posturilor monitorizate a fost completată cu un nou post de televiziune – TV 7. Deși TV 7 activează pe piața mediatică de scurt timp (postul a fost creat în 2006), acesta a reușit să se afirme ca un mijloc de informare cu impact asupra publicului. Incluziunea acestuia în proiectul de monitorizare a fost determinată de extinderea grilei de emisie care, pe lângă buletinele de știri, conține și emisiuni.

Cadrul metodologic / Unitatea de analiză:

Metodologia monitorizării a fost elaborată de o echipă de experți ai CIJ și API, asistați de consultantul Asociației MEMO 98 din Slovacia. Metodologia s-a bazat pe utilizarea atât a indicatorilor cantitativi, cum ar fi frecvența și spațiul/durata afectată materialelor relevante, numărul subiecților și surselor știrilor și apartenența acestora etc., cât și a indicatorilor calitativi - imparțialitatea mass-media monitorizate în reflectarea evenimentelor legate de corupție, corectitudinea și echilibrul știrilor, profunzimea materialelor de investigație etc.

În cazul presei electronice au fost analizate toate buletinele de știri și emisiunile de opinie din *prime time* în orele serii (19:00-23:00 – TV, și 18:00-24:00 – radio), iar în cazul presei scrise au fost analizate toate materialele ce reflectau aspecte ale corupției în diferite departamente și agenții guvernamentale, publice și private, gestionarea incorectă a fondurilor publice, precum și materiale privind măsurile anticorupție întreprinse de actorii guvernamentali, politici

Proiectul “Reflectarea fenomenului corupției în mass-media”

și nonguvernamentali.

Datele au fost colectate, verificate și analizate de către trei experți. Pe baza acestora, din ianuarie până în decembrie 2008 au fost produse 11 rapoarte lunare, patru rapoarte trimestriale și un raport final. Acestea au fost lansate trimestrial în cadrul a trei conferințe de presă și a două ședințe ale Clubului de presă, la care au participat atât jurnaliști, cât și reprezentanți ai

autorităților publice. Rapoartele au fost traduse în engleză și rusă și au fost expediate prin e-mail unui număr de peste 400 de beneficiari, atât reprezentanți ai mass-media, cât și ai organizațiilor neguvernamentale locale și internaționale. Rapoartele sunt plasate și pe site-ul CIJ, la rubrica Cercetare și publicații: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=321&Itemid=115.

Proiectul „Relațiile dintre presă și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate”

Finanțare:

Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi)

Perioada de implementare: noiembrie 2007 –septembrie 2008

Timp de 11 luni, în cadrul proiectului au fost efectuate următoarele activități:

- monitorizarea anunțurilor publicitare plasate de instituțiile publice și companiile de stat în publicațiile locale și naționale (decembrie 2007 - mai 2008);
- colectarea datelor cu privire la suportul financiar (finanțare directă, publicitate din bani publici) oferit de autorități (ianuarie - mai 2008);
- analiza căilor și mecanismelor de finanțare a presei de către statul R. Moldova;
- analiza legislației locale și internaționale și elaborarea amendamentelor necesare pentru creșterea transparenței procesului de finanțare a mass-media din bugetul de stat.

În cadrul proiectului, au fost organizate mai multe activități menite să promoveze transparența utilizării fondurilor publice pentru presă și să crească responsabilitatea Guvernului R. Moldova față de public.

De asemenea, a fost elaborat studiul „Relațiile dintre mass-media și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate”, care cuprinde următoarele capitole:

1. *Monitorizarea anunțurilor publicitare*, care reflectă rezultatele monitorizării anunțurilor plătite cu banii bugetului de stat, publicate de opt ziare naționale și locale, în perioada decembrie 2007 - mai 2008. Monitorizarea a urmărit să stabilească în ce măsura beneficiază presa de stat și cea privată de publicitatea plătită cu bani publici și care sunt furnizorii ce distribuie publicitatea de stat (Guvernul R.M., instituțiile publice, întreprinderile de stat, întreprinderile municipale etc.).
2. *Suport financiar oferit mass-media de către autoritățile statului* în perioada 2005-2007. Studiul a avut drept scop identificarea volumului și a formelor suportului financiar oferit mass-media de autorități și se bazează pe datele provenite de la 95 de instituții de stat, colectate în perioada ianuarie-mai 2008.
3. *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind achizițiile publice* elaborat ținându-

se cont de recomandările CoE și CE, precum și de practica internațională în domeniu. În cazul în care va fi aprobat, proiectul propus va pune baza unui cadru legal ce ar garanta utilizarea transparentă și responsabilă a banilor din bugetul de stat, stimulând concurența corectă și dezvoltarea tuturor mass-media.

Datele și tendințele identificate în cadrul proiectului pot servi drept punct de plecare pentru cei interesați de situația actuală privind finanțarea presei de către stat în R. Moldova și de posibilitățile de îmbunătățire a felului în care se distribuie banii publici pentru mass-media astfel încât acest proces să corespundă normelor și standardelor europene.

Rezultatele complete, concluziile și recomandările experților pot fi găsite în raportul final, plasat pe pagina de internet a CIJ la rubrica „Cercetare și publicații” (http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=69).

În cadrul proiectului “Relațiile dintre presă și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate” au fost depuse cereri de chemare în judecată împotriva a 15 instituții care au îngreunat accesul la informație, dintre care: cinci autorități publice locale, patru universități de stat, două societăți comerciale – persoane juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale, inclusiv de informații cu caracter personal; Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, precum și trei agenții fondate de către stat și/sau finanțate de la bugetul de stat.

În patru cauze intentate de către CIJ împotriva primăriilor Călărași și Telenești, Universităților de Stat din Tiraspol și Comrat, au fost încheiate tranzacții de împăcare în urma furnizării informației solicitate. CIJ a renunțat la acțiunea împotriva Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutor Umanitar în urma furnizării de către cea din urmă a informației solicitate, deși cu o întârziere de două luni. Șapte cauze (împotriva AGEPI, Moldsilva, Universității de Stat din Taraclia, Universității de Stat din Moldova, Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, primăriilor din or. Taraclia și Cahul) au fost câștigate de către CIJ în instanțele naționale. Pârâții au fost obligați să furnizeze informația solicitată de CIJ. Două cauze privind accesul la informație (împotriva „Moldova-Gaz” și „Băncii de Economii”) sunt pe rolul instanțelor de judecată.

Finanțare:

Misiunea OSCE în Moldova, Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii, precum și Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi)

În ediția din iunie 2008 a revistei analitice „Mass-media în Moldova” au fost publicate analizele și comentariile semnate de către Valeriu Vasiliță, Alexei Marciuc, Raisa Lozinschi, Liliana Vițu, Eugen Rîbca, Rodica Socolov și Larisa Ungureanu. În acest număr al revistei au fost inserate articole în care autorii abordează un șir de probleme curente ale mass-media, între care: plagiatul în presă, relațiile de muncă în mass-media din R. Moldova, transparența proprietății mass-media, cheltuieli pentru presă din bani publici, problema distribuirii presei scrise din/în regiunea transnistreană ș.a. La rubrica „Integrarea europeană” este publicat articolul Liliane Vițu despre impactul Directivei UE privind serviciile media audiovizuale asupra libertății de exprimare în Republica Moldova, iar la rubrica „Litera legii”, Eugen Rîbca răspunde la întrebarea „În fața cui este responsabil Consiliul Coordonator al Audiovizualului?”. Aurelian Lavric face recenzia cărții „Stil și limbaj în mass-media din România” (Iași, Editura Polirom, 2007), iar Igor Volnițchi ne propune un interviu cu Ludmila Topal, redactor-șef al studioului „BAStv” și al postului de radio „BASfm” din Basarabeasca. În anexa ediției din iunie 2008 a revistei este publicat „Memoriul privind libertatea presei în Republica Moldova, 3 mai 2007 – 3 mai 2008”.

Tema principală a ediției din decembrie 2008 a revistei „Mass-media în Moldova” a fost relația dintre instituțiile de stat și presă. În această ediție sunt publicate articole semnate

de Nadine Gogu, Beatrice și Eugen Revenco, Eugen Rîbca și Ion Bunduchi, referitoare la: reflectarea autorităților publice în presa locală, monitorizarea anunțurilor publicitare, plătite cu bani publici, în ziarele cu distribuție națională și locală, standardele europene referitoare la relațiile financiare dintre stat și mass-media, legislația națională și relațiile economice dintre stat și mass-media, suportul financiar oferit mass-media de către autoritățile statului în perioada 2005-2007. În acest număr au mai fost inserate materiale referitoare la: nevoia de instruire în mass-media (autor: Vitalie Dogaru), tirajul presei scrise din Republica Moldova (autor: Victor Gotișan), plagiatul în presă (autor: Mariana Rață), presa de partid din Transnistria (autor: Svetlana Petrușevskaia). La rubrica „Litera legii”, Eugen Rîbca și Olivia Pîrțac analizează Codul principiilor de etică a jurnalistului, iar la rubrica „Experiențe” este publicat un interviu cu Val Butnaru, directorul ziarului „Jurnal de Chișinău”. În această ediție au mai fost inserate unele rezultate ale studiului de audiență a mass-media în UTA Gagauz-Yeri, precum și recenzia lui Aurelian Lavric la „Manualul de jurnalism” al lui Mark Grigoryan.

Revista analitică „Mass-media în Moldova” se editează în limbile română, rusă și engleză, fiind distribuită în Republica Moldova și în străinătate. Tirajul total al fiecărei ediții din 2008 a fost de 600 de exemplare.

Versiunea electronică a revistei poate fi accesată pe pagina web a CIJ la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70 (în limbile română și rusă) și http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=view&id=114&Itemid=37 (în engleză).

Publicația electronică „Moldova Media News”

În 2008 au apărut șase ediții ale acestei publicații electronice, care apare în limba engleză. Ea conține informații despre principalele evenimente din domeniul mass-media din Republica Moldova. A fost distribuită prin poșta electronică la peste

cinci sute de abonați și publicată pe pagina web a CIJ la adresa:
http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=section&id=4&Itemid=34

Portalul informațional „Moldova Azi”

Finanțare:

Ambasada Finlandei la București

Portalul informațional „Moldova Azi” (www.azi.md) a fost lansat la 28 mai 2001 ca o extensiune a portalului „Moldova-News”. Pe parcursul a opt ani de activitate, această publicație online a devenit o sursă de informații obiective și echilibrate pentru utilizatorii de Internet din Republica Moldova și din afara țării. Statisticile plasează „Moldova Azi” printre cele mai vizitate site-uri de acest gen din Republica Moldova cu o medie lunară de câteva mii de vizite.

În luna decembrie 2008, portalul a fost relansat într-o formulă grafică și cromatică nouă, care permite plasarea pe site a materialelor video și audio. Pentru o mai bună comunicare cu vizi-

tatorii site-ului, aceștia au acum posibilitatea să lase comentarii pe marginea tuturor materialelor publicate pe www.azi.md.

www.azi.md este singura sursă de informare care oferă o imagine clară a realităților din Republica Moldova în trei limbi (română, engleză și rusă), publicând știri ale agențiilor de presă autohtone, comentarii și analize. Redacția a continuat colaborarea stabilită deja de mai mulți ani cu comentatorii Oazu Nantoi, Petru Bogatu, Igor Volnițchi, Vlad Bercu, Dumitru Mânzărari și alții.

Subiectele mai vaste au fost prezentate în cadrul rubricii permanente Investigații, studii și reportaje. O atenție deosebită a fost acordată materialelor legate de integrarea europeană.

Serviciul juridic al CIJ

Finanțatori:

Institutului pentru o Societate Deschisă (Open Society Institute), Budapesta, și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia (Swedish Helsinki Committee for Human Rights)

Aria de activități a Serviciului Juridic cuprinde:

- analiza legislației mass-media și participarea la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- intermedierea analizelor, realizate de către experți internaționali, a legilor sau proiectelor de lege care afectează activitatea mass-media din Moldova;
- consultanță gratuită acordată mass-media în toate problemele ce țin de legislația media, iar în cazuri de interes public - și reprezentare în instanță;
- monitorizarea evoluțiilor din domeniul legislației cu privire la libertatea de exprimare și informare prin publicarea rezultatelor în buletine legislative care apar o dată la două luni;
- compilarea și publicarea Raportului anual privind situația presei în R. Moldova prin prisma respectării dreptului la informație și a libertății de exprimare (în limbile română, engleză și rusă);
- monitorizarea cazurilor de violare a libertății de exprimare și informare;
- lansarea declarațiilor în presa națională, precum și informarea organizațiilor internaționale, despre cazurilor de violare a libertății de exprimare și informare în Moldova;
- organizarea și participarea la conferințe, seminare și cursuri pe problemele legislației mass-media;
- publicarea de articole analitice și informativ pe probleme ce țin de dreptul mass-media;

- conlucrarea cu alte organizații nonguvernamentale și de stat în vederea implementării Legii accesului la informație și a standardelor europene privind libertatea de exprimare.

Analiza și monitorizarea legislației

Buletinul legislativ

CIJ a lansat, în 2004, un buletin electronic, care conține sumarul legilor și modificărilor în legile existente, informații despre jurisprudența recentă a CEDO etc., cu scopul de a ține la curent jurnaliștii, organizațiile de presă, juriștii și alți doritori cu noutățile din domeniu. Acest buletin electronic este distribuit prin intermediul poștei electronice la peste 150 de abonați, în două limbi: româna și rusa. Arhiva, inclusiv cele 6 ediții ale anului 2008, poate fi găsită pe pagina web a CIJ, compartimentul **Serviciul juridic**, la adresa http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62.

„Raportul asupra situației presei în Republica Moldova în anul 2008 din perspectiva respectării libertății de exprimare și a dreptului la informație”

Acest raport inserează o relatare succintă a evenimentelor care au caracterizat situația presei din R. Moldova în anul 2008 și care reflectă opinia Centrului Independent de Jurnalism (CIJ) și sînt sugestive pentru aprecierea calității libertății de exprimare și informare în R. Moldova. Raportul cuprinde următoarele compartimente: Libertatea de exprimare. Evoluții legislative; Situația presei; Situația în sectorul audiovizual; Presa la CEDO; Dreptul la informație. Evoluții legislative; Abuzuri asupra jurnaliștilor în 2008; Concluzii.

Raportul este disponibil în limbile română, engleză și rusă, fiind difuzat prin poșta electronică, dar poate fi găsit și pe pagina web a

Centrului Independent de Jurnalism la http://ijc.md/Publicatii/mlu/raport_anual_2007.pdf

Consultanța juridică și reprezentarea în instanțele de judecată

Serviciul Juridic oferă gratuit consultație juridică pentru jurnaliști și organizații mass-media. Consultațiile gratuite care au fost acordate în orice problemă legată de legislația mass-media și informarea jurnaliștilor despre drepturile și obligațiile lor au contribuit la identificarea și soluționarea problemelor juridice ale jurnaliștilor și ale organizațiilor de presă. Consultația se face telefonic, personal sau prin e-mail. De asemenea, se oferă acte normative în ultima lor variantă. Problemele abordate sunt, în special, apărarea onoarei și demnității, accesul la informație, publicitatea, dreptul de autor, dreptul la viața privată, statutul juridic al publicațiilor, ș. a. Sunt elaborate cereri de chemare în judecată și de atacare a hotărârilor judiciare, referințe, pretenții. Se acordă asistență experților și persoanelor interesate din străinătate în procesul investigării și elaborării studiilor privind legislația mass-media și starea libertății de exprimare în R. Moldova. În anul 2008, Serviciul Juridic al CIJ a oferit consultanță unui număr de cca. 30 de solicitanți, asistență la elaborarea și depunerea cererilor de chemare în judecată, referințelor și a cererilor de apel și recurs în trei cazuri, precum și reprezentare în instanță în șase cazuri.

Instruirea

Cursul universitar „Dreptul mass-media”

CIJ a continuat să susțină dezvoltarea unui curs de drept mass-media pentru studenții în drept. 2008 este al cincilea an de când studenții Facultății de drept a USM au posibilitatea de a studia dreptul mass-media. Cursul este opțional, fiind predat în română și rusă, la secția de zi, precum și la cea prin corespondență. Programul cursului pentru studenții la drept conține 10 teme: 1. Noțiuni generale de Dreptul mass-media; 2. Dreptul la libertatea de exprimare; 3. Problematika defăimării în Republica Moldova; 4. Accesul la informație; 5. Serviciul public de radiodifuziune; 6. Constituirea și lichidarea organizațiilor din domeniul mass-media (publicații periodice, agenții de știri, companii audiovizuale); 7. Mass-media și campania electorală; 8. Reglementarea juridică a publicității; 9. Securitatea informațională a societății și a personalității; 10. Internetul și reglementarea sa juridică. Cursul este predat studenților anului 5. În primul semestru al anului academic 2007-2008 182 de studenți ai secției de zi a Facultății de Drept au ales cursul „Dreptul mass-media”: 140 au studiat în limba română și 42 în rusă. Aproximativ 130 de studenți de la secția cu frecvență redusă au urmat acest curs în cel de-al doilea semestru al anului academic 2007-2008.

Clubul de presă din Chișinău

Ședințele lunare

Finanțare:

Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii

Clubul de presă din Chișinău a fost lansat de CIJ și de Comitetul pentru Libertatea Presei (CLP) în anul 1995. În cadrul acestor întâlniri informale jurnaliștii au avut ocazia de a discuta cu personalități din diverse domenii de activitate pe marginea unor probleme actuale din societate.

În 2008, au fost organizate 11 ședințe lunare ale Clubului de presă.

Prima ședință din anul 2008 s-a desfășurat la 25 ianuarie. În calitate de invitat special, la această ședință a participat jurnalista Natalia Morari, cetățeană a Republicii Moldova, angajată a publicației "The New Times" (Moscova), expulzată din Rusia la mijlocul lunii decembrie 2007. Participanții la Clubul de presă au discutat în special despre motivele expulzării Nataliei Morari din Federația Rusă, răspunsurile pe care le-a primit de la autorități, dar și despre specificul activității sale la revista "The New Times", dar problemele cu care se confruntă jurnaliștii de investigație în Rusia.

Pe data de 7 februarie, în cadrul Clubului de presă s-a discutat despre prestația interpreților de muzică ușoară, înscriși în etapa finală a selecției naționale a concursului „Eurovision – 2008”, despre promovarea pieselor acestora etc. La această ședință au participat interpretele Olia Tira, Alexa și Dana Marchitan, participante la etapa finală a selecției naționale pentru concursul „Eurovision – 2008”, precum și compozitorul Oleg Baraliuc, directorul Agenției de Impresariat din Chișinău, compozitorul Alexandru Brașoveanu, producătorul Serghei Orlov și Vitalie Cojocaru, reprezentantul Companiei IPNA "Teleradio-Moldova" - organizatorul selecției naționale pentru concursul „Eurovision – 2008”.

La Clubul de presă din 7 martie s-au pus în discuție problemele și perspectivele reglemen-

tării conflictului transnistrean, subiecte examinate în contextul proclamării unilaterale a independenței Kosovo. La ședință au participat: Ion Stăvilă, vice-ministrul Reintegrării, Oazu Nantoi, director de programe la Institutul pentru Politici Publice, Andrei Popov, directorul Asociației pentru Politică Externă, și Andrei Safonov, comentator politic și co-fondator al ziarului „Novaia Gazeta” din Tighina/Bender.

La 3 aprilie, în atenția participanților la Clubul de presă s-au aflat rezultatele alegerilor în Adunarea Populară a UTA Gagauz-Yeri, desfășurate în martie 2008. La Clubul de presă au participat: prim-viceguvernatorul UTA Gagauz-Yeri Valeri Ianioglo, vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale (CEC) din Comrat Nicolai Arnaut, secretarul CEC a R. Moldova Iurie Ciocan, concurenții electorali Stepan Piron (candidat independent), Olga Radova (candidat din partea PCRM), Ivanna Checsal (candidat independent), președintele Ligii Apărării Drepturilor Omului din Moldova (LADOM) Paul Strutzescu, precum și președintele Centrului "Pilgrim-Demo" - Găgăuzia Mihail Sircheli.

Pe data de 8 mai, în cadrul Clubului de presă s-a discutat despre situația din domeniul libertății de exprimare și informare în Republica Moldova, cazurile de îngrădire a drepturilor și libertăților mass-media, relațiile dintre jurnaliști și reprezentanții instituțiilor publice și recomandările organizațiilor neguvernamentale de media pentru asigurarea unei libertăți reale a presei în R. Moldova. La această ședință au participat: Igor Munteanu, director al IDIS „Viitorul” și membru al Consiliului de Observatori al Companiei Publice "Teleradio-Moldova", Vitalie Condrațchi, șeful serviciului de presă al Guvernului, precum și reprezentanții organizației „Juriștii pentru Drepturile Omului”, Vladislav Gribincea și Vitalie Zamă.

La Clubul de presă din 5 iunie s-au pus în discuție următoarele subiecte: oportunitatea semnării Convenției privind micul trafic la fron-

tiera dintre R. Moldova și România, proiectul Tratatului moldo-român privind frontiera de stat și problemele cu care se confruntă cetățenii R. Moldova după introducerea regimului de vize pentru România. La dezbateri au participat: deputata Vitalia Pavlicenco, membră a Comisiei parlamentare pentru politică externă și integrare europeană, Svetlana Ciobanu, consilier raional și director al Centrului Regional de Dezvoltare Durabila din or. Ungheni, Vasile Asimionese, primarul s. Bălăsinești, r. Briceni, Vasile Casian, primarul s. Sculeni, r. Ungheni, precum și Victor Chirilă, director de programe la Asociația pentru Politică Externă, și Denis Cenușă, cercetător-asistent la Centrul „Expert-Grup”.

În cadrul ședinței din 23 iulie a Clubului de presă din Chișinău au fost puse în discuție rezultatele celui de-al treilea raport trimestrial de monitorizare a mass-media, realizat de CIJ în cadrul proiectului „Reflectarea fenomenului corupției în mass-media”. La această ședință a Clubului de presă, participanții au discutat despre modul în care mass-media din Republica Moldova reflectă fenomenul corupției și activitățile din cadrul programelor de luptă cu corupția.

La discuțiile cu jurnaliștii au participat: coordonatorul național al Programul Preliminar de Țară (PPT) al R. Moldova, Valeriu Balaban, consultantul național al PPT, Gheorghe Stamate, procurorul Anticorupție din cadrul Procuraturii Generale, Boris Poiată, șefa Centrului de presă al Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Ala Meleca, șeful secției Investigații operative din cadrul Direcției investigare a fraudelor a MAI, Vasile Șarco, șefa Serviciului de presă al Centrului pentru Combaterea Crimelelor Economice și Corupției (CCCEC), Angela Starinschi, reprezentantul Direcției generale anticorupție a CCCEC, Mihail Șișcanu, precum și șefa Serviciului de presă al Procuraturii Generale, Maria Vieru.

La 11 septembrie, la Clubul de presă s-a discu-

tat despre mecanismul de finanțare a educației preuniversitare în Republica Moldova, problema salarizării cadrelor didactice și oportunitatea reformării sistemului educațional authton. La această ședință au participat experții Igor Munteanu și Veaceslav Ioniță de la IDIS „Viitorul”, Serafima Țurcanu, șefă de direcție în cadrul Sindicatului Educație și Știință din Moldova, precum și câțiva profesori și directori de școli generale și licee din Chișinău.

Problema distribuirii publicațiilor periodice în R. Moldova a fost discutată la Clubul de presă din 9 octombrie. La această ședință au participat managerii mai multor publicații periodice din Chișinău, reprezentanții câtorva firme private de distribuție a publicațiilor periodice, reprezentanții ÎS „Poșta Moldovei” și SA „Moldpresa”, precum și directorul executiv al Asociației Presei Independente, Petru Macovei. Participanții la Clubul de presă au ținut să abordeze și diverse aspecte ce țin de relațiile dintre distribuitorii privați și cei de stat, comercializarea, în regiunea transnistreană, a publicațiilor periodice care apar în Chișinău, importurile de presă ș.a.

La Clubul de presă din 19 noiembrie s-a discutat despre impactul crizei financiare mondiale asupra economiei Republicii Moldova. La discuții au participat analiștii economici Veaceslav Negruță, Sergiu Gaibu (IDIS „Viitorul”), Nadin Luchian (Agenția de știri „Basa-press”), Anatol Cășlaru (săptămânalul „Eco” și revista „Standard financiar”), Igor Volnițchi (Agenția de știri „Infotag”).

Problema deetatării presei scrise din Republica Moldova a fost discutată la Clubul de presă din 19 decembrie 2008, la care au participat: președinta Asociației Juriștilor Media din Ucraina, Tatiana Kotiujinskaia, directorul executiv al Asociației Presei Independente, Petru Macovei, expertul în legislația media Eugeniu Rîbca, precum și directorul executiv al Centrului analitic „Expert Grup”, Valeriu Prohnițchi.

Clubul anual de presă. Gala premiilor „10 jurnaliști ai anului”

Finanțare:

Misiunea OSCE în Moldova, Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și ONU în Moldova

Festivitatea tradițională de decernare a premiilor “10 jurnaliști ai anului” (ediția a XIV-a) a avut loc la 23 decembrie 2008, în incinta Teatrului Național „Mihai Eminescu” din Chișinău.

În anul 2008, procesul de selectare a laureaților acestor premii s-a desfășurat în trei etape. În prima etapă, instituțiile media din R. Moldova au fost solicitate să propună câte trei candidați: un jurnalist din cadrul redacției lor și doi jurnaliști din alte redacții. În cadrul celei de-a doua etape, un grup format din laureații din anul trecut ai premiilor „10 jurnaliști ai anului”, reprezentanți ai ONG de media, serviciilor de presă, organizațiilor internaționale care au programe pentru mass-media, de asemenea, au propus candidați pentru premiile din anul curent.

Decizia finală (etapa a treia) a fost luată de către membrii Consiliului de experți de pe lângă CIJ, care s-au ghidat de rezultatele chestionării. Câștigătorii au fost stabiliți cu majoritatea voturilor membrilor Consiliului de experți CIJ.

La desemnarea premianților s-a ținut cont de următoarele criterii: profesionalism, obiectivitate, respectarea normelor deontologice, impactul asupra opiniei publice și devotament față de profesie.

Cei 10 jurnaliști ai anului 2008 sunt:

Categoria Presa scrisă: **Ion Preașcă**, săptămânalul „ECO”, și **Irina Codrean**, cotidianul „Timpul de dimineață”.

Categoria Televiziune: **Angela Gonța**, Pro TV Chișinău, și **Gabriel Călin**, TV 7.

Categoria Radio: **Alina Sloninov** (Elena Moldoveanu), Radio „Europa Liberă”, și **Eduard Maceac**, Radio Moldova.

Categoria Agenții de presă: **Lina Grâu**, Agenția „NewsIn”, și **Lilia Gurez**, Agenția „Infotag”.

Categoria Presa locală: **Ana Butnariuc**, Pro TV Chișinău și ziarul „СП” (Bălți), și **Ludmila Topal**, Bas TV și Bas FM (Basarabesca).

În cadrul Galei, de asemenea, au fost acordate următoarele premii speciale:

Premiul de excelență - pentru longevitate jurnalistică: scriitorului și publicistului **Mihail Gheorghe Cibotaru**

Speranța anului: **Mariana Rață**, „Jurnal de Chișinău”, și **Eugenia Pogor**, Agenția „Info-Prim Neo”.

Debutul anului: JURNAL TV

Managerul anului: **Serghei Mișin**, „Экономическое обозрение “Логос Пресс”.

Premiul „Phoenix” (pentru jurnalistul sau instituția media care continuă să-și facă meseria în condiții extreme): **Radio „Vocea Basarabiei”**.

Premiul special al CIJ - pentru promovarea diversității: **Natalia Scurtul**, ziarul „Профсоюзные вести”, Tiraspol.

Gala premiilor „10 jurnaliști ai anului” se desfășoară în cadrul Clubului de presă din Chișinău, care a fost lansat de Centrul Independent de Jurnalism și Comitetul pentru Libertatea Presei în anul 1995.

Centrul de resurse

Biblioteca și laboratorul internet

În cadrul Centrului de resurse al CIJ a fost făcută abonarea la principalele publicații periodice din Republica Moldova (peste 50 la număr), de expresie română și rusă.

Coordonatorul Centrului de resurse a actualizat în permanență pagina web a CIJ,

a expediat abonaților, pe cale electronică și prin intermediul poștei, publicațiile CIJ. De asemenea, a consultat vizitatorii bibliotecii CIJ privitor la resursele disponibile (cărți, manuale, reviste), precum și la utilizarea internetului.

Priorități pentru anul 2008

În 2009, CIJ va continua:

Să desfășoare

- ♦ Activități de instruire de scurtă durată pentru mass-media, conferințe, dezbateri, programe de consultanță etc.;
- ♦ Programul postuniversitar Școala de Studii Avansate în Jurnalism;
- ♦ Campania „Zilele libertății presei”;
- ♦ Ședințele lunare ale Clubului de presă din Chișinău;
- ♦ Gala „Jurnaliștii anului”;
- ♦ Stagii în cadrul redacțiilor mass-media naționale și regionale.

Să editeze

- ♦ Revista „Mass-media în Moldova” (în limbile română, rusă și engleză).
- ♦ Buletinul legislativ media (în limbile română și rusă);
- ♦ Raportul anual privind libertatea de exprimare în Republica Moldova (în limbile română și engleză);
- ♦ Portalul informațional “Moldova Azi” (www.azi.md);

- ♦ Publicația electronică „Moldova Media News” (editată lunar, în limba engleză);

Să monitorizeze

- ♦ Mass-media din Republica Moldova (în cadrul proiectului „Monitorizarea mass-media în campania electorală pentru alegerile parlamentare 2009”)
- ♦ Legislația și evoluțiile din domeniul legislației cu privire la libertatea de exprimare și informare și să participe la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- ♦ Cazurile de violare a libertății de exprimare și de informare.

Să ofere

- ♦ Acces (gratuit) la Centrul de resurse (biblioteca CIJ și laboratorul internet)
- ♦ Asistență juridică gratuită (inclusiv reprezentarea în instanță) în probleme ce țin de legislația mass-media, libertatea de exprimare și drepturile jurnaliștilor.

Afilieri internaționale

SEENPM

Centrul Independent de Jurnalism este singura organizație din Republica Moldova inclusă în Rețeaua de profesionalizare mass-media din Europa de Sud - Est (SEENPM), care reunește 17 centre și organizații media din 11 state. Înființată în februarie 2000, rețeaua oferă cursuri de pregătire pentru jurnaliști și pentru formatorii media. În 2002-2004, CIJ a fost membru al Comitetului coordonator al SEENPM.

IFEX

În iunie 2001, CIJ devine membru al International Freedom of Expression eXchange (IFEX), o rețea internațională ce întrunește peste 80 de organizații care au drept obiectiv prioritar monitorizarea situației privind libertatea exprimării. Cel mai cunoscut produs al rețelei este buletinul electronic „Action Alert”, alcătuit pe baza sesizărilor ce vizează încălcarea dreptului la liberă exprimare în zonele reprezentate de organizațiile-membre. Buletinul este difuzat unui număr important de instituții și grupuri interesate din toată lumea. CIJ a fost membru al Consiliului IFEX în perioada 2002-2005.

Fondatorii CIJ

Fundația Soros - Moldova
Centrul Internațional pentru Jurnaliști (ICFJ, SUA)

Consiliul de directori

Alexandru CANTÎR	Radio „BBC”, Comitetul pentru Libertatea Presei
Constantin MARIN	Universitatea de Stat din Moldova
Byron SCOTT	Școala de Jurnalism din Missouri, SUA
Carole BRENAN	autoarea ideii creării CIJ

Consiliul de experți

Sorina ȘTEFĂRȚĂ	„Timpul de dimineață”
Valentina URȘU	Radio „Europa Liberă”
Petru MACOVEI	Asociația Presei Independente
Anatol GOLEA	TV 7
Ion BUNDUCHI	Asociația Presei Electronice, Universitatea de Stat din Moldova
Anatol CÂȘLARU	„Eco”
Dmitri KALAK	„Economicescoe Obozrenie „Logos Press”
Igor VOLNIȚCHI	Agenția „Infotag”

Echipa CIJ

Angela SÎRBU	director executiv <i>asirbu@ijc.md</i>
Nadine GOGU	director interimar <i>ngogu@ijc.md</i>
Corina CEPOI	director de proiect <i>ccepoi@ijc.md</i>
Natalia ANGHELI-ZAICENCO	consultant superior <i>nangheli@ijc.md</i>
Maria PRAPORȘCIC	coordonator de programe <i>coordonator@ijc.md</i>
Diana VALUȚA / Natalia COCEAN	asistent coordonator de programe <i>dvaluta@ijc.md , ncocean@ijc.md</i>
Irina IURCIȘIN	coordonator de programe <i>iurcisin@ijc.md</i>
Vladislav OLEATOVȘCHI / Doina COSTIN	coordonator Serviciul juridic <i>mlu@ijc.md</i>
Vitalie DOGARU	coordonator academic al Școlii de Studii Avansate în Jurnalism <i>vdogaru@scoaladejurnalism.md</i>
Tatiana EȚCO	asistent Școala de Studii Avansate în Jurnalism <i>tetco@scoaladejurnalism.md</i>
Nicolae NEGRU	redactor-șef Mass-media în Moldova, portalul MOLDOVA AZI <i>editor@ijc.md</i>
Mihai CATAN / Oleg ȘEVCENCO	coordonator resurse informaționale <i>dbase@ijc.md</i>
Angela MAXIMENCO	contabil-șef <i>accountant@ijc.md</i>
Vlad HARJEVȘCHI	contabil <i>accountant@scoaladejurnalism.md</i>
Aurel CIOBANU	administrator/șofer

Raport financiar

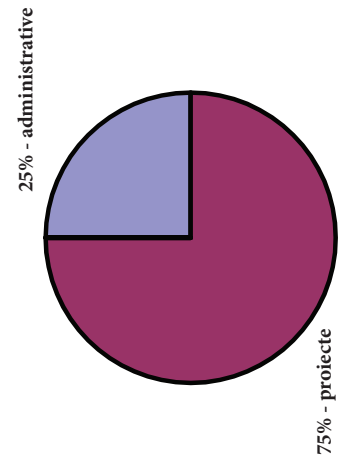
Proiecte	Sold din 2007	Primit	Cheltuit	Chelt. administr.	Sold	Finanțatori
	\$	\$	\$		\$	
Dezvoltarea Web-portalului informațional "Moldova News"		29730	15649	3030	14081	Ambasada Finlandei la București
Evaluarea necesităților mass-media din Republica Moldova		6455	6455	750	0	Fundația Soros-Moldova
Serviciul juridic în domeniul mass-media	16509	9975	16804	4053	9680	Institutul pentru o Societate Deschisă, Budapesta
Serviciul juridic în domeniul mass-media		17150	8335	1549	8815	Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului (Suedia)
"Noi perspective pentru femei", Inițiativa antitrafic în Moldova	1106	29784	30890	7786	0	Winrock International
Proiectul "Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean"		66234	62849	13481	3385	Ambasada Britanică la Chișinău
Proiectul "Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean"		24347	3245		21102	Ambasada Britanică/ BBC
Coordonare activitate SEENPM (South East European Network for Professionalization of Media)		945	0		945	SEENPM
Revista presei / Alianța pentru susținerea pieței agricole		1096	1096		0	AgroInform
Școala de Studii Avansate în Journalism	-22925	138846	115921	41738	0	Press Now / MATRA
Revista analitică "Mass-media în Moldova"	1040		1040		0	Ambasada SUA în Moldova
Școala de Studii Avansate în Journalism		240	240		0	Misiunea OSCE în Moldova
Zilele libertății presei		2165	2165		0	Misiunea OSCE în Moldova
Revista analitică "Mass-media în Moldova"		5000	4903	2048	97	Misiunea OSCE în Moldova
Monitorizarea mass-media în perioada campaniei electorale pentru alegerile locale generale din anul 2007	-400	400			0	Misiunea OSCE în Moldova
Clubul anual de presă și Gala premiilor "10 jurnaliști ai anului"		6896	6896		0	Misiunea OSCE în Moldova
Clubul anual de presă și Gala premiilor "10 jurnaliști ai anului"		2050	2050		0	ONU în Moldova
Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”	433	7248	9604	2895	-1923	Misiunea OSCE în Moldova
Proiectul „Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”	4061	43716	40570	7303	7207	Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului (Suedia)
Elaborarea curriculumului „Diversitatea în mass-media”	-1880	1880			0	Înaltul Comisariat pentru Minorități Naționale al OSCE/Haga
Media Sustainability Index	2150	5520	4849		2821	IREX (Consiliul pentru Cercetări și Schimburi Internaționale)

Raport financiar

Proiectul "Pentru o presă liberă și profesionistă în Moldova: diseminarea celor mai bune practici jurnalistice"	1145	830	1975	0	UNESCO
Proiectul „Relațiile dintre presă și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate”	6943	27123	34066	0	Fundația Eurasia
Crearea unui Birou de Audit al Tirajelor în Moldova		33465	18367	15098	Fundația Eurasia
Seminar pentru jurnaliștii de investigație		3250	3250	0	SCOOP/Danemarca
Proiectul "Reflectarea fenomenului corupției în mass-media"	3533	63337	69268	-2398	Academia pentru Dezvoltare Educațională (AED)
Seminar transfrontalier pentru mass-media		11683	8908	2775	FOJO Suedia
Seminar pentru jurnaliștii europeni		12548	12548	0	Centrul European de Jurnalism
Fond de rezervă	390	2335		2725	Fond CIJ
Servicii Azi.md, alte servicii		945		945	Servicii Azi.md, alte servicii
Studii Școala de Studii Avansate în Jurnalism		1610		1610	Servicii Școala
TOTAL	12105	556803	481943	86965	

Proiecte	363253	\$
administrative	118690	\$
\$ Arendă, întreținere, telefon, taxe etc.	39148	\$
\$ Salarii	79542	\$
Total	481943	\$

Director executiv   Angela Sîrbu

Contabil-șef   Angela Maximenco

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului Independent de Jurnalism la data de 31 decembrie 2008 și 2007

	2008 (MDL)	(USD)	2007 (MDL)	(USD)
ACTIVE				
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	935646	89109	507354	44899
Plăți în avans	114655	10920	92087	8149
	1050301	100029	599441	53048
Active pe termen lung				
Active nemateriale	278451	26519	370898	32823
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	1009300	96124	1442909	127691
	1287751	122643	1813807	160514
Total active	2338052	206907	2413248	213562
OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR				
Obligațiuni curente				
Obligațiuni	9195	876	8125	719
	9195	876	8125	719
Soldul fondurilor	2328857	221796	2405123	212843
Total obligațiuni și solduri ale fondurilor	2338052	206907	2413248	213562

Calendarul activităților Centrului Independent de Jurnalism ianuarie – decembrie 2008

Ianuarie

- **9 - Lansarea campaniei de înmatriculare la Școala de Studii Avansate în Jurnalism.** *Finanțare: Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul organizației Press Now.*
- **25 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **29 - Conferința de încheiere a proiectului „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”.** *Finanțare: Misiunea OSCE în R. Moldova și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- **Distribuirea revistei „Mass-media în Republica Moldova”, ediția din decembrie 2007** (versiunea electronică a revistei: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*

Februarie

- **7 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **Lansarea Raportului anual privind libertatea de exprimare în R. Moldova (pentru anul 2007).** Versiunea electronică a raportului poate fi găsită la: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=64. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*
- **Lansarea raportului trimestrial „Reflecția fenomenului corupției în mass-media”.** *Finanțare: USAID prin intermediul Corporației Provocările Mileniului în cadrul CCMSCM, program implementat de Academia pentru Dezvoltare Internațională.*

Martie

- **7 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **17/22 - Program de instruire „Rolul jurnalistului în situațiile de conflict”,** organizat în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect derulat în parteneriat cu BBC World Service Trust). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **Buletinul legislativ media (ianuarie-februarie 2008).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

Aprilie

- **3 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **23 - Lansarea raportului trimestrial „Reflecția fenomenului corupției în mass-media”.** *Finanțare: USAID prin intermediul Corporației Provocările Mileniului în cadrul CCMSCM, program implementat de Academia pentru Dezvoltare Internațională.*

Mai

- **„Zilele Libertății Presei”:**
  - 6 - Conferința de lansare a „Zilelor Libertății Presei”
  - 8 - Marșul solidarității jurnaliștilor. *Finanțare: Misiunea OSCE în Moldova.*
  - 8 - Clubul de presă din Chișinău. *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- **15/25 - Program de instruire pentru jurnaliști „Reflecția tematicii social-economice în mass-media”,** organizat în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect derulat în parteneri-

Calendarul activităților Centrului Independent de Jurnalism ianuarie – decembrie 2008

at cu BBC World Service Trust). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*

- ❑ **Buletinul legislativ media (martie-aprilie 2008).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

Iunie

- ❑ **5 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- ❑ **Apariția revista „Mass-media în Republica Moldova”, ediția iunie 2008** (arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*
- ❑ **16/25 - Program de consultanță pentru mass-media**, în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect derulat în parteneriat cu BBC World Service Trust). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*

Iulie

- ❑ **5 - Ceremonia de absolvire a Școlii de Studii Avansate în Jurnalism** (promoția a doua). *În parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). Finanțare: Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).*
- ❑ **8 - Masa rotundă „Oportunitatea adoptării proiectului de lege privind libertatea de ex-**

primare”. *Finanțare: Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

- ❑ **23 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- ❑ **Buletinul legislativ media (mai - iunie 2008).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. *Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.*

Septembrie

- ❑ **1 - Începutul anului de studii în cadrul Școlii de Studii Avansate în Jurnalism (promoția a treia).** *În parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). Finanțare: Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).*
- ❑ **11 - Clubul de presă din Chișinău.** *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- ❑ **10/14 - Program de instruire pentru jurnaliștii TV („Producerea programelor TV și a filmelor documentare cu tematică socială”),** în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect implementat în parteneriat cu BBC World Service Trust). *Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.*
- ❑ **26 - Conferința de încheiere a proiectului “Relațiile dintre presă și autoritățile de stat - spre transparență și responsabilitate”.** *Finanțare: Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).*
- ❑ **Stagii în cadrul mass-media locale, regionale și naționale, pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** *În cadrul proiectului „Perspectivele creării mass-media profesioniste și rentabile în*

Calendarul activităților Centrului Independent de Jurnalism ianuarie – decembrie 2008

UTA Gagauz-Yeri”, susținut financiar de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.

- **Buletinul legislativ media (iulie - august 2008).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

Octombrie

- **9 - Clubul de presă din Chișinău.** Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.
- **6/8 și 23/25 - Program de consultanță pentru mass-media scrise și electronice din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”, susținut financiar de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.
- **Stagii în cadrul mass-media locale, regionale și naționale, pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”, susținut financiar de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.
- **31.X/2.XI - Program de instruire pentru jurnaliștii TV („Producerea filmelor documentare cu tematică socială”),** în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect implementat în parteneriat cu BBC World Service Trust). Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.

Noiembrie

- **11/16 - Program de instruire și consultanță pentru mass-media electronice din UTA Gagauz-Yeri.** În cadrul proiectului „Perspectivele creării mass-media profesionale și rentabile în UTA Gagauz-Yeri”, susținut financiar de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.

- **13/14 - Program de consultanță pentru mass-media scrise din UTA Gagauz-Yeri.** Finanțare: Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.
- **19 - Clubul de presă din Chișinău.** Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.
- **20/22 - Program de instruire “Acoperirea informațională a alegerilor în mass-media”.** Organizat în parteneriat cu Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia. Finanțare: Ambasada Britanică Chișinău – Fondul pentru Programe Strategice, Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi), OSCE ODIHR.
- **26/30 - Program de instruire pentru jurnaliștii radio („Producerea emisiunilor radio cu tematică socială”),** în cadrul proiectului „Poduri peste Nistru: acțiuni comune ale mass-media în vederea soluționării conflictului transnistrean” (proiect implementat în parteneriat cu BBC World Service Trust). Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.
- **Stagii pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri.** Finanțare: Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia și Misiunea OSCE în Moldova.
- **Buletinul legislativ media (septembrie - octombrie 2008).** Arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=62. Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.

Decembrie

- **19 - Clubul de presă din Chișinău.** Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii.
- **23 - Clubul anual de presă. Gala de decernare a premiilor „10 jurnaliști ai anului”.** Finanțare: Misiunea OSCE în Moldova, Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și ONU în Moldova.
- **Revista „Mass-media în Republica Mol-**

Calendarul activităților Centrului Independent de Jurnalism ianuarie – decembrie 2008

dova”, ediția decembrie 2008 (arhiva poate fi găsită la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=70). Finanțare: Fondul Global pentru Prevenirea Conflictelor al Guvernului Marii Britanii și Misiunea OSCE în Moldova.

ACTIVITĂȚI PERMANENTE / DE DURATĂ

- ❑ **Școala de Studii Avansate în Jurnalism.** În parteneriat cu Școala de Jurnalism a Universității Missouri și Centrul Internațional de Formare Profesională a Jurnaliștilor din Paris (CFPJ). Finanțare: Programul MATRA al Ministerului olandez de Externe, implementat prin intermediul organizației Press Now (www.scoaladejurnalism.md).
- ❑ **Proiectul „Relațiile dintre presă și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate”.** Noiembrie 2007 – septembrie 2008. Finanțare: Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova, cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).
- ❑ **Proiectul „Sporirea capacităților instituțiilor relevante în vederea creării Biroului de Audit al Tirajelor”** (august 2008 - iunie 2009). Finanțare: Reprezentanța din Moldova a Fundației Eurasia, cu resurse financiare de la Ministerul Afacerilor Externe al Olandei și Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID).
- ❑ **Producerea și difuzarea programelor radio și TV la tema prevenirii traficului de ființe umane.** (ianuarie – septembrie 2008). Periodicitatea emisiunilor TV – o dată pe lună, a emisiunilor radio – de două ori pe lună. Proiectul „Noi Perspective pentru Femei”. Finanțare: USAID prin intermediul Winrock International.
- ❑ **Publicarea articolelor-sindicat la tema prevenirii traficului de ființe umane.** (ianuarie – septembrie 2008; publicate lunar în suplimentul „Fermierul” al Asociației Presei Independente). Proiectul „Noi Perspective pentru Femei”. Finanțare: USAID prin intermediul Winrock International.
- ❑ **Monitorizarea mass-media:**
  - „Reflectarea fenomenului corupției în mass-media” (presa scrisă și electronică, octombrie 2007 – decembrie 2008, rapoarte lunare și trimestriale). Finanțare: USAID prin intermediul Corporației Provocările Mileniului în cadrul CCMSCM, program implementat de Academia pentru Dezvoltare Internațională (arhiva rapoartelor de monitorizare poate fi accesată pe pagina web a CIJ, la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=321&Itemid=115).
  - „Reflectarea în mass-media a traficului de ființe umane și prevenirea acestui fenomen” (presa scrisă; buletine trimestriale). În cadrul Proiectului „Noi Perspective pentru Femei”. Finanțare: USAID prin intermediul Winrock International (arhiva buletinelor de monitorizare poate fi accesată pe pagina web a CIJ, la adresa: http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=46).
- **Monitorizarea anunțurilor publicitare, plătite cu banii publici,** publicate în ziarele cu distribuție națională și locală (decembrie 2007 – mai 2008). În cadrul proiectului „Relațiile dintre presă și autoritățile de stat – spre transparență și responsabilitate”. Finanțare: Fundația Eurasia, Reprezentanța din Moldova cu resurse financiare de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională (Sida/Asdi).
- ❑ **Asistență juridică gratuită** (inclusiv reprezentarea în instanță) în probleme ce țin de libertatea exprimării și drepturile jurnaliștilor. Finanțare: Institutul pentru o Societate Deschisă (OSI) și Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Suedia.
- ❑ **Portalul informațional “Moldova Azi”** (www.azi.md). Finanțare: Ambasada Finlandiei la București.
- ❑ **Publicația electronică „Moldova Media News”** (editată lunar, în limba engleză). Arhiva poate fi găsită pe pagina web a CIJ la: http://www.ijc.md/eng/index.php?option=com_content&task=section&id=4&Itemid=34.
- ❑ **Acces la biblioteca și laboratorul Internet din cadrul CIJ.** Program: luni-vineri 10.00-18.00, pauză de prânz: 12.00-14.00.